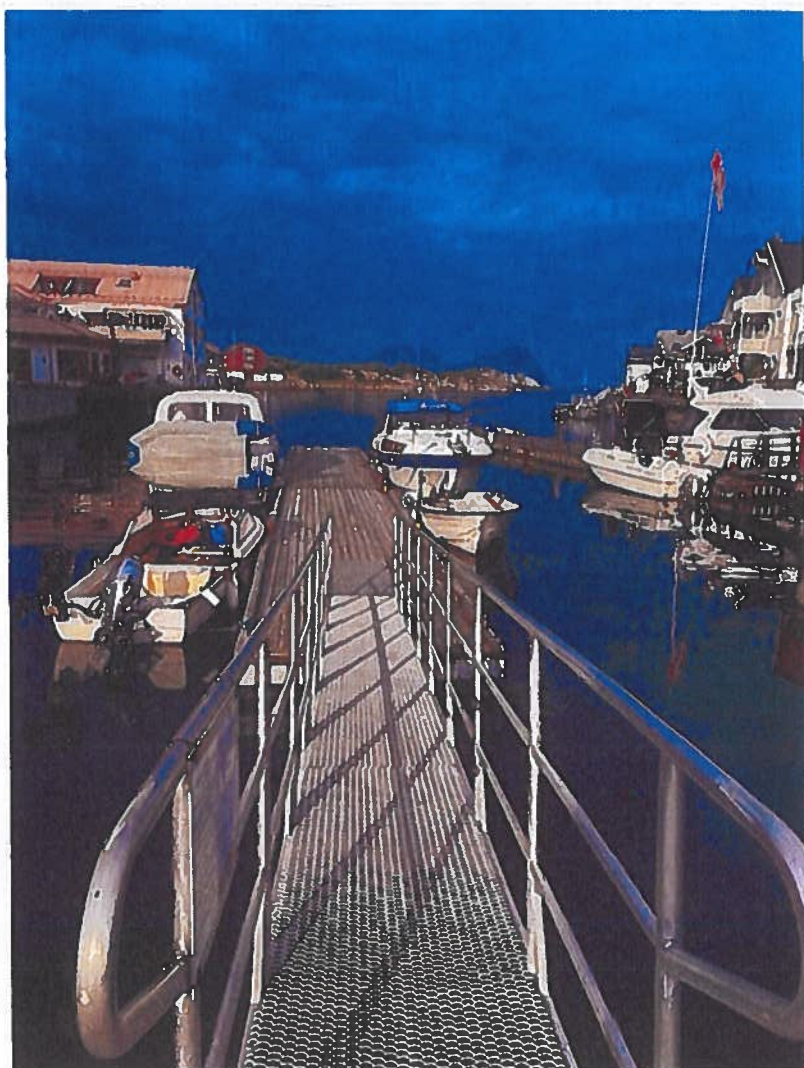




Vågan havnevesen KF

Årsmelding 2024



Vågan Havnevesen KF - Årsmelding for 2024

Oppsummering:

Havnevirksomheten hadde betydelig vekst og et svært godt år i 2024.

Kystruten var i normal drift og ble operert av Hurtigruten AS med 7 fartøy og Havila AS med 4 fartøy, totalt 11 fartøy. Vi ser at kystruten i tillegg til sin vanlige drift har fått forsterket betydning som reiselivsprodukt med særlig mange asiatiske turister høsten 2024.

Skreisesongen på våren ble på nytt heller svak med lite fisk på innsiden av Lofoten. Til tross for dette var det endel aktivitet med besøk av fiskebåter, og da primært til Svolvær og Henningsvær, som med sine mange fiskeribedrifter har seilt opp til å bli kommunens største fiskerihavn. Laukvik fiskerihavn representerer med mottak av fisk fra yttersiden et viktig supplement for flåten.

Den maritime bedriftsklyngen i Svolvær består av 4 verksteder og en stor variasjon av spesialistbedrifter og utstyrsleverandører. Totalt sett bidrar dette miljøet til besøk av en stor og variert flåte hele året, og som samlet sett gir positive ringvirkninger for lokalsamfunnet vårt.

Reiselivsnæringen er inne i en betydelig vekst, noe vi ser gjennom økt aktivitet i Svolvær, men også i Henningsvær. Det ga mye trafikk i Svolvær havn fra RIB, Trollfjorbåter, fisketurisme og seilskuter, i tillegg til at det er viktig for handel og restauranter. Vi hadde normalt besøk fra fritidsbåter på sommeren.

Vi fikk besøk av totalt 74 cruise fartøy gjennom året, primært ekspedisjonsfartøyer til Svolvær. Foruten et normalt sommerbesøk, skjer veksten høst, vinter og vår, noe som er svært positivt.

Vågan havnevesen KF hadde faste og stabile inntekter fra utleie av kontorer, godsekspedisjon, hybler til hurtigbåt, maritime bedrifter mv. Våre lokaler var fullt utleid gjennom 2024. Vi hadde fortsatt nedgang i landet godsmengde, men en fortsatt økt tonnasje til våre havner viser betydningen av cruise- og annen passasjertrafikk.

Inntektene til Vågan havnevesen KF økte i 2024 med 17% til kr. 17.740.000,-. Økt aktivitet og omsetning medfører imidlertid også økte driftskostnader. Tilsvarende ser vi at et høyt rentenivå gir regnskapet en høy finanskostnad sammenliknet med tidligere år.

Oppsummert ga havnedriften et positivt netto driftsresultat/mindreforbruk på kr. 1.877.750,-. Mindreforbruket er avsatt til disposisjonsfond for å dekke vedlikehold og planlagte investeringer de kommende år. Disposisjonsfondets saldo etter årets avsetning i 2024 utgjør kr. 6.444.926,-.

Investeringer i 2024 var fornyelse/reparasjon av Sydkaia (hurtigrutekaia), Kartlegging/utredninger i prosjektet Renere Svolvær havn, fornying av flytebrygger i Digermulen, Kleppstad og i Svolvær gjestehavn, oppgradering av LED-lys i havneområdene i Svolvær, samt kjøp av nye aksjer for 1 million kroner i Plug Vågan AS i forbindelse med etablering av landtrømanlegg i Svolvær i 2025.



Ole Osland
Havnesjef

1. Om virksomheten

Navn:	Vågan havnevesen KF
Organisasjonsform:	Kommunalt foretak
Organisasjonsnummer:	970 190 686
Eier:	Vågan kommune
Postadresse:	Postboks 121, 8301 Svolvær
E-post:	vaganhavn@vagan.kommune.no
Hjemmeside:	www.vaganhavn.no
Besøksadresse:	Fiskergata 23, 8300 Svolvær
Antall ansatte:	5 personer, 4 faste stillinger samt prosjektleder

1.1 Formål og ansvarsområde

Vågan Havnevesen KF er et kommunalt foretak som eies av Vågan kommune. Foretaket skal sørge for å ha en strategisk havneutvikling, en rasjonell og effektiv havnedrift og føre tilsyn med trafikken i Vågan kommunes havner og sjøområde. Vi skal forvalte Vågan kommunes havnekapital med sikte på best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.

Vågan havnevesen KF er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som Vågan kommune er tillagt etter Havne- og Farvannsloven. Det er egne vedtekter for foretaket fastsatt av kommunestyret 14.12.2020.

1.2 Arbeidsmiljø, likestilling og tiltak mot diskriminering.

Vågan Havnevesen KF etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø i foretaket. De faste ansatte består av 4 menn. I tillegg er det 1 kvinne tilsatt i prosjektstilling tilknyttet miljøopprydding Svolvær havn. Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2019 ble vedtatt av kommunestyret 30.06.2015, og Vågan havnevesen KF er omfattet av denne planen. Vågan havnevesen KF ivaretar sitt HMS-ansvar i 2024 i samarbeid med Sørtroms HMS-tjeneste og følger vedtatt plan for dette område.

1.3 Etiske retningslinjer

Vågan havnevesen KF følger de etiske retningslinjene som er vedtatt av Kommunestyret, og organisasjonen har en bevisst holdning til å etterleve disse.

1.4 Forretningsetikk og ordentlighet

Vågan Havnevesen skal kjennetegnes av kvalitet, profesjonalitet og ordentlighet i all sin atferd. Vi har høy integritet og opptrer ryddig, både innad og utad. Vårt arbeid skal preges av helhetssyn til beste for kundene, eierne og medarbeiderne. Våre etiske verdier skal være ansvarlighet, integritet, respekt og lojalitet.

2. Havnestyrets beretning for 2024

Vågan havnestyre har 8 medlemmer med personlige varamedlemmer. Av dette velger Kommunestyret fem politisk valgte medlemmer, samt to som skal representere brukerinteressene i havna, og en av disse skal representere fiskeriorganisasjonene. Havnevesenets ansatte velger et styremedlem.

Etter kommunevalget høsten 2023 består havnestyret av følgende :

Styremedlem

Børge Larsen(H) leder
Ann Jorun Olsen (AP)
Lars Gartner(H)
Per Anton Danielsen(FRP)
Kine Therese Sandtrøen(R)
Tor Raymond Skarheim(BR)
Vegard Gundersen(BR)
Dag Jones(ANS)

Varamedlem

Barbro Johansen (H)
Kjell Einar Kristiansen (AP)
Trygve Steen(V)
Egil Wiik(FRP)
Camilla Rostad(SV)
Terje Amundsen(BR)
Vigdis Krane(BR)
Morten Eliassen(ANS)

Arbeidsutvalg:

Havnestyret har oppnevnt fast arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget består av 3 medlemmer og fungerer som byggekomite og forhandlingsutvalg utgått fra havnestyret.

Arbeidsutvalget består av følgende medlemmer:

Børge Larsen, leder
Ann Jorun Olsen
Per Anton Danielsen
Vara: Tor Raymond Skarheim.
Havnesjefen tiltrer utvalget etter behov.

Havnestyrets virksomhet

Havnestyret har gjennom året avholdt i alt 8 styremøter hvor det ble behandlet 28 saker, 25 referatsaker samt faste orienteringer fra havnesjefen tilknyttet løpende drift og utviklingen i de viktigste prosjekter havnevesenet er involvert i.

Styremøtene har vært avholdt på kveldstid. Havnestyret har ønsket å legge møter utenfor kontoret, og har i 2024 gjennomført møter i Kabelvåg, Laukvik, Henningsvær og hos Vågan båt og sjøfiskeforening i Svolvær. Her var lokale orienteringer og relevante befaringer sentralt.

Det ble samlet utbetalt kr. 120.077,- i godtgjørelse til styrets medlemmer for 2024.

Havneadministrasjonen

Havneadministrasjonen og havneoppsynet har i 2024 bestått av 4 faste stillinger samt prosjektleder under ledelse av havnesjef Ole Osland. De faste ansatte består av 4 menn, prosjektleder er 1 kvinne. Administrasjonen består av havnesjef og økonomikonsulent. Havneoppsynet består av to

havnebetjenter. I tillegg er det en prosjektleder for Renere havn Svolvær. Samlede kostnader til lønn- og sosiale utgifter inkl. arbeidsgiveravgift, godtgjørelser m.v for havnestyret, havneadministrasjonen og havneoppsynet utgjør ca. 24% av totale inntekter.

3. Havnedriften i 2024

3.1 Strategisk planlegging

Havnevesenet har som mål og oppgave å legge til rette for at forholdene for passasjer-, gods- og fritidstrafikken i kommunens havner og farvann kan utvikles til beste for brukerne, næringslivet og kommunen. Foretaket har egne oppdaterte vedtekter fastsatt av kommunestyret 14.12.2020, som understreker at foretaket skal styres gjennom strategisk havneutvikling.

Det er utarbeidet strategisk havneplan for Vågan Havnevesen KF (Strategiplan 2011 – 2021, vedtatt i 2011).

I forbindelse med årlige budsjettbehandlinger vedtas økonomiplan/handlingsplan for de kommende 4 år. Dette ble også vedtatt for 2024-2027 med konkrete prosjekter/tiltak for gjennomføring i planperioden. Dette rulleres årlig og innarbeides i årlige budsjetter som vedtas av kommunestyret.

Vågan havnestyre vedtok i desember 2023 nytt regulativ for farvannsavgift, inkl selvkostregnskap, vederlag og godtgjørelser for bruk av kommunens sjøområder for 2024.

3.2. Tiltak og investeringer i 2024

Av viktige saker som er gjennomført eller påbegynt/pågår gjennom året kan nevnes:

- **Miljørydding Svolvær havn**

Det ble gjennom året gjennomført ulikt planarbeid, kommunikasjon og kartlegging av gjenstående utredninger i tiltaksområdet, ledet av egen prosjektleder. Dette er et arbeid med betydelig medfinansiering fra miljødirektoratet samt verkstedene i Svolvær som også deltar i prosjektet. Vi har tilskuddsmidler i denne omgang til 100% finansiert prosjektleder fram til og med 2024.

- **Sydkaia i Svolvær – kartlegging skader mv**

Det ble i 2023 gjennomført kartlegging av skadene under den sydligste delenden av hurtigrutekaia, en renovering som ble gjennomført 2024. Skadene kan best sammenliknes med betongskader på bruer i marine miljøer der saltvann forvitrer betong der dekningslag ikke er tilstrekkelig. Prosjektet ble vellykket gjennomført innenfor tid og med mindreforbruk i forhold til budsjett.

- **Flytebrygge Digermulen**

Det er lagt ut ny flytebrygge som følge av at tidligere brygge ble totalskadd etter havari i storm. Prosjektet var et forsikringsoppgjør hvor deler ble dekket gjennom forsikring.

- **Flytebrygge Kleppstad fiskerihavn**

Det er lagt ut ny flytebrygge/landgang, et prosjekt som var delfinansiert gjennom tilskudd fra Kystverket

- **Nye flyebrygger i Svolvær**

Det ble kjøpt to nye flytebrygger i Svolvær som leies ut til reiselivsbedrifter. Bryggene legges ut våren 2025 og i den forbindelse skal betongflytebrygge flyttes og relokaliseres i Henningsvær fiskerihavn.

- **Lys Havneområdet i Svolvær**

Det ble i 2024 investert i oppgradering av lys i havneområdet i Svolvær med bytting til LED.

- **Plug Vågan AS – kjøp av aksjer**

Som følge av behov for økt egenkapital i selskapet ble det investert 1 million gjennom kapitalutvidelse, slik av Vågan havnevesen KF totalt sett har investert 1,5 mill kr., noe som utgjør 50% av selskapet. Landstrømanlegg til kyststruten etableres våren 2025.

- **Osan syd - nærings og industriområde**

I 2024 ble endelig reguleringsplan for Osan syd vedtatt. Området skal utvikles til industri og handel med plasskrevende varer, og det er regulert inn areal til kai. Grunneierne vurderer ulike utviklingsmodeller, hvor felles selskap eller utbygging gjennom løpende avtaler er alternativer. Vi står uansett foran betydelige investeringsløft i kryssløsning, VA, øvrig infrastruktur mv. Vi forventer en trinnvis utvikling av området som det mest realistiske. Gjennom 2024 ble det gjennomført konkrete møter med 2 aktører som har interesse for å etablere virksomhet på Vågan havnevesen KF sin eiendom.

3.3 Havnedriften

Gjestehavnene

Våre flytebryggeanlegg i Svolvær og Henningsvær er godt besøkt gjennom hele året, med fiskeflåten på vinteren og fritidsflåte på sommeren og mer kommersielt reiseliv gjennom hele året. I 2024 hadde vi en heller svak fiskesesong på innsiden av Lofoten med mindre besøk. Tilsvarende hadde vi færre besøk av fritidsfartøy gjennom sommer og høst, samtidig som maritimt reiseliv har et gjennomgående stort og økende bruk av kaier og flytebrygger. Samlet sett gir den maritime aktiviteten betydelige ringvirkninger også til næringslivet på land, gjennom økt handel og besøk på restauranter, museer osv.

Skipstrafikken

2024 ga for skipstrafikken et blandet bilde. Samlet sett mottok vi noe færre anløp men samtidig økt samlet tonnasje i 2024. Vi hadde økning av innenriks og utenriks fartøy. Vi registrerte færre fiskefartøy, men samtidig økt samlet tonnasje av disse. Vi fikk besøk av færre fritidsbåter.

Vi ser videre at det er en fortsatt nedgang i godstrafikk over våre kaier, til tross for at vi holder lave priser. Nedgang i godstrafikk er svært negativt og ikke i tråd med nasjonale mål om økt godstrafikk på sjø til fordel for gods på vei. Oppsummert gir tabellen under et faktisk bilde av utviklingen i 2024 sammenliknet med året før:

2023

2024

Trafikktype	Antall anløp	Br. Reg. tonn	Antall anløp	Br. Reg. tonn
Innenriks	2.358	9.067.612	2.258	10.295.274
Utenriks	280	821.202	869	701.436
Fiskefartøy	2.781	164.961	2.357	213.900
Fritidsfartøy	1.192	14.092	1.042	71.824
Orlogsfartøy	9	9.125	5	4.935
Sum total	6.620	10.076.992	6.501	11.287.369
Gods offentlig kai		122.191		108.755

Utleie av lokaler

Vågan havnevesen KF har betydelige inntekter fra utleie av kontor, lager, hybelhus mv i dagens havneterminal, i det gamle havnelageret samt det renoverte havnelageret i Henningsvær. Lokalene var 100% utleid gjennom 2024.

I løpet av året er det dessuten avholdt årlige ISPS- øvelser og revidering av planverk tilknyttet dette.

4. Redegjørelse for Regnskapet

Regnskapets inntektsside

Med bakgrunn i lovpålagte og vedtatte avgifter, vederlag og godtgjørelser skal Vågan Havnevesen KF som utgangspunkt drives i balanse med vedtatte budsjetter og være selvfinansiert. Budsjetterte inntekter baserer seg på de forventninger man har til hva havna vil generere av trafikk det enkelte år. Vågan Havnevesen er i stor grad avhengig av eksterne rammebetingelser og konjunkturer m.v. for å oppnå våre mål.

Regnskapets utgiftsside

Kostnadene fordeler seg i hovedsak regnskapmessig som faste og variable kostnader. Faste kostnader er husleie, lønn, avdrag og betjening av lån med videre. Variable kostnader er kostnader til vedlikehold, strøm, snørydding, renovasjon, transporttjenester m.v, som er vanskelige å forutse når det utarbeides budsjett. Utgifter til uforutsett vedlikehold, snørydding av kaier og flytekaier samt driften av servicebygget er ekstrabelastninger som innvirker på lønnsbudsjettet til havneoppsynet.

Driftsregnskapet 2024

Driftsinntekter og utgifter

Vågan havnevesen KF hadde i 2024 samlet sett driftsinntekter på kr. 17.740.914,-, mens driftsutgiftene beløp seg til kr. 14.275.799,- noe som ga et positivt brutto driftsresultat på kr. 3.465.115,-.

Eksterne finansutgifter- og inntekter / Avdrag og renter

Det er gjennom året nedbetalt lån med kr. 2.567.404,- i tillegg til renter med kr. 2.069.937,-. Det er bokført finansinntekter med kr. 768,-.

Inkludert motpost avskrivninger på kr 3.049.208,-, viser regnskapet et netto positivt driftsresultat og tilsvarende mindreforbruk etter 2024 på kr. 1.877.750,-.

Investeringer

Det er gjennomført investeringer i varige driftsmidler i 2024 for kr. 9.475.402,-, mot budsjetterte kr. 11.601.000,-. Investeringene består av blant annet:

- Miljørydding Svolvær havn:	kr. 932.508,-
- Fornying hurtigrute kai - Sydkaia Svolvær:	kr. 6.241.265,-
- Fornying Skolegata kai Svolvær(fra 2023, rest):	kr. 23.551,-
- Digermulen, ny flytebrygge:	kr. 220.871,-
- Kleppstad, ny flytebrygge:	kr. 438.043,-
- Lys havneområdet, LED	kr. 138.102,-
- Svolvær 2 flytebrygger, fornying:	kr. 461.233,-
- Plug Vågan AS, kjøp av aksjer(50% eid):	kr. 1.000.000,-
- KLP aksjer:	kr. 19.829,-

Vesentlige budsjettavvik investeringer:

- Miljørydding Svolvær havn – budsjett kr. 2.101.000,-
Mindreforbruk pga utsettelse av deloppgaver
- Kaipromenade og havneservice i Henningsvær – budsjett kr. 200.000,-
Mindreforbruk pga utsatt gjennomføring.
- Osan syd – budsjett kr. 300.000,-
Mindreforbruk pga at planleggingskostnader er utgiftsført over drift.
- Fornying hurtigrute kai – Sydkaia Svolvær – budsjett kr. 8.000.000,-
Mindreforbruk grunnet lavere kostnader.
- Kleppstad, ny flytebrygge – budsjett kr. 250.000,-
Merforbruk grunnet merkostnader ved etablering.
- Fornying flytebrygger/kaier (2 flytebrygger i Svolvær) – budsjett kr. 750.000,-
- Mindreforbruk da de er anskaffet men ikke lagt ut. Ferdigstilles i 2025.

Avsetninger Selvkostfond

Fra og med regnskapsåret 2012 ble det iverksatt forskrift om «Selvkostregnskap» vedrørende Farvannsavgiften, Jfr. Havne- og farvannsloven fra 2020. Selvkostregnskap skal utarbeides hvert år. Forskriften innebærer at det ikke er anledning til å beregne overskudd over tid. Etter 5 år må regulering av avgiftssatsene tilpasses slik at fondet blir tilnærmet nullet ut.

Selvkostfondet hadde ved årest begynnelse et akkumulert fremførbart underskudd på kr. 1.084.101,-. Vi har for selvkostområdet etter driften i 2024 et overskudd på kr. 608.691,-.

Status etter 2024 gir et samlet akkumulert fremførbart underskudd på selvkostfondet på kr. 475.411,-.

Økte mengde anløp har de senere år har gitt økte farvannsinntekter, noe som har medført overskudd på selvkostregnskapet. Vi har derfor redusert farvannsavgiftene for 2025 med 8% med sikte på å stabilisere selvkostfondet mot et nullresultat i tråd med selvkostreglementet.

Tiltak for effektivisering av driften

Tiltak for effektivisering av drift vurderes fortløpene. Det er innført Vipps-betaling i havnene og en effektivisert innrapportering fra RIB, Trollfjordbåter mv. Tilsvarende gjennomførte vi innkjøp av mer moderne faktureringsystem tilknyttet automatisk fartøyregistrering i 2019, og ser en betydelig effektiviseringsgevinst gjennom det, foruten at vi fanger opp flere fartøy. Regnskaps- og innkrevingsrutiner foregår i samarbeid med kommunens økonomi- og IKT-avdeling, og vi har fra 2021 overtatt stadig mer av oppgavene, noe som gir oss bedre oversikt og løpende kontroll. Vågan havnevesen KF har gjennom året hatt en god kostnadskontroll i sin virksomhet, noe også årets resultat viser.

Instruks for økonomisk internkontroll

Vågan havnevesen KF har gjennom 2018 og 2019 utviklet Instruks for økonomisk internkontroll, og denne ble vedtatt av havnestyret i sak 33/19.

Vi har gjennom 2024 videreført arbeidet med å forbedre økonomisk internkontroll. Det gir oss en bedre oversikt og kontroll, i tillegg at det er effektiviserende. Målet er å ha et internkontrollsystem som både er tilpasset vår virksomhet med tanke på omsetning, antall ansatte og vår virksomhet, og som faktisk er presist nok til å bli benyttet av alle ansatte.

Vågan havnevesen KF har passert 17 mill. kroner i omsetning, hvorav noen få, større kunder står for mye av omsetningen. Vi er kun 4 stillinger i organisasjonen samt prosjektleder som jobber tett i samme arbeidssted. En utbedelse av økonomisk internkontroll skal tilpasses bedriften og dette har vi hatt som rettesnor ved utbedelsen av instruks.

Instruksens pkt. 1. innleder med formålet for instruks og forankringen i forhold til lovverk og forskrifter samt vedtak gjort av kommunestyret. I pkt 2 forankrer vi instruks til våre etiske verdier og forankring. I pkt. 3 har vi en gjennomgang av rutinebeskrivelsene for håndtering av områdene fakturering, betalinger, reiser og reiseregninger, lønn, årsbudsjett og budsjettoppfølging og merverdiavgift.

Svolvær 24.03.2025

for *Ann Jorun Olsen* *Børge Larsen* *Lars Gartner* *Per A. Danielsen*
Ann Jorun Olsen Børge Larsen Lars Gartner Per Anton Danielsen
styreeder

Kine T Sandtrøen *Tor Raymond Skarheim* *Vegard Gundersen* *Dag Jones*
Kine Therese Sandtrøen Tor Raymond Skarheim Vegard Gundersen Dag Jones